

اسناد فروش برق مشهد به ارتش سرخ و امتناع دولت روسیه از پرداخت مالیات

غلامرضا آذری خاکستر^۱

مهدی خانی‌زاده^۲

مقدمه

با شروع جنگ جهانی دوم و صف‌آرایی قدرت‌های بزرگ در مقابل یکدیگر، گرچه کشور ایران از صحنه جنگ دور بود، اثرات این جنگ دامن‌گیر این مرزوبوم هم شد. اثرات سیاسی و اقتصادی جنگ جهانی دوم به صورت کاملاً محسوس داخل ایران نمود پیدا می‌کند. با اینکه ایران اعلام بی‌طرفی کرده بود، در شهریور ۱۳۲۰ ایران در اشغال دولت‌های خارجی است. سوم شهریور ۱۳۲۰ در تاریخ کشورمان اهمیت بسزایی دارد، زیرا علاوه بر اینکه شاهد برکناری رضا شاه از قدرت هستیم، حضور متفقین و اشغال کشورمان موجب می‌شود تا در جامعه ایران شاهد تحولاتی در ساختار سیاسی - اقتصادی جامعه باشیم.^۳ ایران بارها بی‌طرفی خود را در این جنگ اعلام نموده بود، ولی متفقین با تمسک به این نکته که ایران با آلمان‌ها همکاری

Azari222002@yahoo.com

۱. پژوهشگر اسناد، مدیریت اسناد آستان قدس رضوی .

۲. کارشناس ارزشیابی، مدیریت اسناد آستان قدس رضوی.

۳. آذری خاکستر، غلامرضا، «مشهد بعد از شهریور ۱۳۲۰ و مطالبات مردمی از نمایندگان مجلس سیزدهم»، پیام بهارستان، تابستان ۱۳۹۰.

۴. تا قبل از شهر ۱۳۲۰ تعدادی از مهندسان و تکنسین‌های آلمانی در کارخانجات و بخش‌های فنی در شهر مشهد مشغول خدمت هستند، به خصوص در کارخانه نخ‌ریسی و نساجی خسروی مشهد. یا تا قبل از شهریور ۱۳۲۰ دکتر هامشلاق، تبعه آلمان، مدیر بیمارستان شاهرضا بوده است. طبق اطلاعات اسناد بیمارستان امام رضا (ع) در خرداد ماه ۱۳۲۱ هـ ش مدیر بیمارستان پرفسور هامشلاق در نامه‌ای که به نایب‌التولیه وقت می‌نویسد، از فراوانی

داردند^۱ و نیروهای آلمانی مستقر در ایران در حکم جاسوس هستند، در سوم شهریور ۱۳۲۰ کشورمان را اشغال نمودند^۲ و شهر مشهد هم از هفتم شهریور ماه ۱۳۲۰ در اشغال سربازان روسی قرار گرفت^۳. در این زمان تعدادی از افراد تبعه آلمان در مشهد مشغول فعالیت هستند، به طوری که استاندار خراسان در تاریخ ۱۳۲۱/۴/۱ اسامی چهارده نفر از اتباع دولت‌های محور از جمله مدیر بیمارستان شاهرضا را به نخست وزیر گزارش می‌کند^۴.

مشهد از جمله شهرهایی است که در اشغال روس‌ها است و تحولات عمده‌ای در این نقطه از کشورمان صورت می‌گیرد که در ابعاد مختلف مورد توجه و بررسی است. با ورود روس‌ها به مشهد، مدت کوتاهی مردم نگران حضور یک دولت خارجی در شهر مشهد هستند، زیرا از حضور روس‌ها در مشهد خاطرات خوبی ندارند. روس‌ها در سال ۱۳۳۰ هـ ق حرم مطهر را به توپ بسته بودند، اما بعد از مدتی آرامش نسبی به مشهد باز می‌گردد، اما اثرات حضور ارتش سرخ در مشهد در ابعاد اقتصادی بر زندگی روزمره مردم، اثرات نامطلوبی می‌گذارد. هرچند گرانی ارزاق عمومی و کمبود نان از قبل شهریور ۱۳۲۰ در مشهد وجود داشته است، با حضور روس‌ها این موضوع تشدید می‌شود.

ارتباطات تجاری روس‌ها با مردم و شرکت‌های مختلف موجب می‌شود تا برخی از لغات روسی در بین عموم رواج داشته باشند. روس‌ها از بدو ورود به شهر مشهد، با انعقاد قرارداد با شرکت برق مشهد از مولد نیروی برق استفاده می‌کنند. در این زمان شرکت سهامی برق خراسان زیر نظر شرکت نخریسی و نساجی خسروی خراسان با عنوان شرکت نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان فعالیت داشته است. کارخانه نخریسی و نساجی خسروی، اولین و بزرگ‌ترین کارخانه در خراسان و شرق کشور بوده که به سبک جدید و دارای ماشین‌آلات مختلف نخریسی و نساجی است. تأسیس این کارخانه در اقتصاد شهر مشهد اثرات مطلوبی گذاشته است، زیرا با جذب حدود هزار نفر کارگر، به طور مستقیم سهم عمده‌ای در زمینه اشتغال داشته است.

در تاریخ تیر ۱۳۱۰، نامه‌ای از وزارت دربار به نیابت تولیت محمد ولی خان اسدی بدین مضمون می‌رسد که «حساب‌الامر باید کارخانه نخریسی و پارچه‌بافی در مشهد دایر شود.» از طرف رضا شاه مبلغ پنجاه هزار

بیماری سل مخصوصا سل ریوی در مشهد خبر داده است. وی تأکید می‌کند که توجه بیشتری به این بیماری شود. آمار بیمارستان امام رضا و دیگر گزارش‌های پزشکان، مؤید این مطلب است که بیماری سل در مشهد نسبت به دیگر شهرها بیشتر است.

۱. سر کلارمونت اسکراین در خاطراتش چنین نوشته: «مهم‌ترین مسئله مورد توجه شاه (رضا شاه) که با من در میان گذاشت... شما انگلیسی‌ها می‌گویید که من عوامل آلمانی را در مملکت پناه داده‌ام؛ این گفته سراپا بی‌معنا است. بولارد، سرریدر واسکراین، سرکلارمونت، شترها باید بروند، ترجمه حسین ابوترابیان، تهران، البرز، ۱۳۶۹، ص ۱۶۲.

۲. آذری خاکستر، غلامرضا، «پل روسها»، هفته‌نامه شهرآرا، ۱۳۸۵/۶/۲۳.

۳. جلالی، غلامرضا، تقویم تاریخ خراسان، ص ۸۴.

۴. همان، ص ۸۸.

تومان از محل حق التولیه پرداخت شود و از جانب آستانه مقدسه هم پنجاه هزار تومان بایستی شرکت شود. بانک ملی و مؤسسات آلمانی نیز در حدود صد هزار تومان مشارکت خواهند نمود. بنابراین مبلغ دویست هزار تومان سرمایه شرکت نخریسی است که حاضر است صد هزار تومان دیگر باید بر آن مبلغ اضافه کند و کارخانه را دایر نماید. بانک ملی مأمور انجام این کار است.

هدف از تأسیس شرکت چنین تعریف شده است: «برای کمک به ایجاد توازن در واردات و صادرات مملکتی و توسعه صنایع داخلی ملی روی مواد ذیل شرکتی به نام «شرکت سهامی نخریسی و نساجی خسروی مشهد محدود» تأسیس می‌شود که عده اعضای هیئت مدیره هفت نفر برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند.» سرمایه اولیه شرکت پنج میلیون و پانصد هزار ریال و مدت شرکت از تاریخ ثبت پنجاه سال شمسی مقرر شده بود.

در سال ۱۳۱۱، تعداد صاحبان سهام کارخانه نخریسی خراسان ۴۶ نفرند که تعدادی از آن‌ها عبارتند از: تیمورتاش، اسدی، وهاب زاده، قریشی، کافی، صولت السلطنه، باقرزاده، خضرائی، حاجی قائم مقام، هاروطونیان و... .

در سال ۱۳۱۳ش. پس از ورود سلمان خان اسدی مجلسی در منزل آقای محمد ولی خان اسدی نایب التولیه با حضور سلمان خان تشکیل و عده‌ای از تجار مشهد تصمیم می‌گیرند شرکت کارخانه نخریسی را با سرمایه پانصد و پنجاه هزار تومان تأسیس کنند و قرار شده که مبلغ سیصد هزار تومان را تجار محترم مشهد تقبل نمایند و دویست و پنجاه هزار تومان هم تجار زرتشتی مقیم هندوستان بدهند.

شرکت سهامی نخریسی و نساجی خسروی مشهد در تاریخ چهاردهم اسفند ماه ۱۳۱۳ در مشهد تحت شماره ۳۸ و برای مدت ۵۰ سال به ثبت رسید. اولین مجمع عمومی شرکت در منزل اسدی نایب التولیه تشکیل گردید. ۲۷ نفر که جمعاً ۱۱۷۱۶ سهم به مبلغ ۵۸۵۸۰۰۰ ریال خریدند، حضور داشتند و شش نفر که صاحب ۲۸۴ سهم به مبلغ ۱۴۲۰۰۰ ریالند، غایب بودند.

اولین هیئت مدیره کارخانه بدین شرح انتخاب شدند: محمد ولی خان اسدی، حسام الدین خان انصاری، جلیل بیگ نصیرزاده، حاج آقا نبویان، رستم مسانی، هرمز فرامرزی، مراد ایرانی و بازرسان عبدالرحیم وهاب زاده علی آقا کازرونی.

مساحت بنای کارخانه ۷۶۰۰ متر بوده است. سفارش ماشین آلات نخریسی به کمپانی «برادران پلات» انگلستان به میزان ۱۰۱۲۰ دوک با کلیه لوازم مربوطه به مبلغی در حدود دو میلیون و چهارصد هزار ریال داده شد که مقداری لوازم یدکی مابه‌الاحتیاج نیز ضمن آن منظور شده بود. صد و پنجاه دستگاه ماشین آلات بافندگی و لوازم آن از کمپانی «یونیون ماتکس» آلمان به مبلغ تقریبی ۸۰۰۰۰۰ ریال خریداری شد و ماشین آلات و لوازم برق کارخانه تماماً از کمپانی آ.ا.گ به مبلغ تقریبی ۵۲۰۰۰۰ ریال، دیگرهای بخار

۱. تمام مطالب این مقاله بر اساس اسناد و مدارک بایگانی راکد مدیریت اسناد و مطبوعات آستان قدس رضوی نوشته شده است.

کارخانه را آقای کمیساریات نماینده پارسیان هندوستان در حدود مبلغ ۱۷۰۰۰ تومان به شرکت فروخت و اثاثیه لوازم آن جداگانه از خارج خریداری شد که جمعاً در حدود ۸۰۰۰۰۰ ریال برای شرکت تمام شد. بنابراین بهای تمام کارخانه جمعاً بدین قرار شد:

ساختمان	۵۰۰۰۰۰۰ ریال
بناها با انبارها	۲۸۰۰۰۰۰ ریال
کرایه حمل و نصب	۱۲۰۰۰۰۰

کارخانه نخ‌ریسی در سال ۱۳۱۴ با سرمایه نه میلیون ریال که قریب ثلث آن متعلق به پارسیان مقیم هندوستان بود، تأسیس و کلیه ماشین آلات مورد نیاز وارد و طی سال‌های ۱۳۱۵-۱۳۱۶ نصب گردید و یک قسمت آن دایر و مشغول بهره‌برداری گردیده، عده کارگران این کارخانه در سال ۱۳۱۸ سیصد نفر است و روزانه ۱۵۰ تا ۲۰۰ بقیچه نخ می‌دهد.

مراسم گشایش کارخانه نخ‌ریسی و نساجی، عصر چهارشنبه یازدهم اسفند ماه ۱۳۱۶ انجام شد. در این مراسم آقای عبیدی، رئیس کل صنایع، سخنرانی کردند؛ سپس آقای گلکانی رئیس بانک سپه و آقای پاکروان استاندار سخنرانی کردند.

سهام‌داران کارخانه نخ‌ریسی عبارت بودند از: آستان قدس رضوی، شرکت سهامی تجارتي خراسان، آقایان نصیرزاده، وهاب‌زاده، گلکانی، درودی، نویان و اشخاص متفرقه در ایران که جمعاً ۷۰ درصد کل سهام می‌شود و کمتر از ۳۰ درصد باقی مانده، متعلق به پارسیان مقیم هندوستان می‌شود.

تعداد مستخدمین خارجی کارخانه نخ‌ریسی و نساجی تا سال ۱۳۱۷ سه نفر به اسامی ذیل بودند:

۱. هانس استرسیونگر تابع کشور سوئیس قبل از اینکه در کارخانه نخ‌ریسی استخدام شود، در شرکت سهامی صنایع پشم اصفهان کار می‌کرده است. وی در سال ۱۳۱۷ به استخدام شرکت سهامی نخ‌ریسی و نساجی خسروی خراسان در آمده است.

۲. ویلیام فن فوکس هنگری در سال ۱۸۹۰ در هنگری متولد شده است و مذهب عیسوی داشته است.

۳. پستونجی می‌ستری تابعیت انگلیس، در قسمت بخار با حقوق ۱۵۰۰ ریال به استخدام کارخانه نخ‌ریسی درآمده است.

در سال ۱۳۱۸ تعداد کارگران مرد بالای ۱۵ سال ۲۴۲ نفر با حقوق روزانه حدود ۵ ریال و ۹۵ شاهی؛

تعداد کارگران زن بالای ۱۵ سال ۱۰۰ نفر با حقوق روزانه حدود ۲ ریال ۱۵ شاهی؛

تعداد زنان زیر ۱۵ سال ۵۲ نفر با حقوق روزانه ۱ ریال و ۶۰ شاهی؛

تعداد مردان زیر ۱۵ سال ۵۴ نفر با حقوق روزانه ۲ ریال و ۲۵ شاهی و

در مجموع تعداد ۴۴۸ نفر در کارخانه مشغول کار بوده‌اند. کارخانه در سال ۱۳۳۶ حدود ۷۸۱ نفر کارگر، ۸ نفر مهندس و کارشناس ایرانی، یک نفر مهندس خارجی و ۶۴ نفر کارمند مشغول انجام وظیفه بوده‌اند؛ همچنین این کارخانه دارای ۱۰۸۶۴ دوک ریسندگی و ۱۵۰ دستگاه بافندگی است. کارخانه نخریسی یکی از بزرگ‌ترین واحدهای صنعتی بوده و از لحاظ نیروی کارگر در سال ۱۳۵۰ حدود ۱۱۸۰ نفر در کارخانه اشتغال داشته‌اند.

شرکت سهامی برق خراسان

تا قبل از سال ۱۳۱۴، برق مشهد به وسیله چندین کارخانه شخصی تأمین می‌گردید و قیمت برق نیز از لحاظ رقابت مالکین کارخانجات کیلو واتی ۲ الی ۴ ریال بود. روشنایی بیوتات آستان قدس هم از دو دستگاه ماشین متعلق به خود آستان قدس رضوی تأمین می‌شد. در اوایل سال ۱۳۱۶، شهرداری مشهد مالکین کارخانجات برق را ملزم نمود که شرکتی تشکیل دهند تا قیمت برق به یک نرخ و با گردآوردن سرمایه کافی احتیاجات روز افزون برق شهر مشهد را تأمین نمایند.

هیئت مدیره شرکت خسروی از سال ۱۳۱۳ تا ۱۳۱۹ هفت نفر بوده‌اند که طبق مقررات اساسنامه، سه نفر از بین شرکاء پارسی مقیم هندوستان و چهار نفر از بین شرکاء مقیم خراسان انتخاب می‌شده‌اند. در سال ۱۳۲۰، تعدادی از سهام‌داران کارخانه ضمن شکایت، از عدم سود دهی کارخانه اعتراض دارند.

چنین به نظر می‌رسد بعد از شهریور ۱۳۲۰ با اشغال مشهد و تورم ناشی از حضور متفقین در ایران، از لحاظ اقتصادی کارخانجات دچار بحران شوند، زیرا طبق اسناد، نیروی برق مصرفی ارتش سرخ در مشهد را شرکت سهامی برق خسروی تأمین می‌کرده است. در گزارشی آمده است قریب نه ماه است توربین این شرکت مشغول کار است و با به کار بودن آن، وضعیت برق شهر به واسطه مقدار برق که ارتش شوروی مصرف می‌نماید، به کلی ضعیف و اغلب نقاط خاموش است.

شرکت سهامی برق خراسان به منظور تهیه برق مشهد و سر و سامان دادن به قیمت برق و تأمین روشنایی مشترکین در سال ۱۳۱۶ تاسیس می‌شود. این شرکت پس از تجمیع تمامی کارخانجات خصوصی برق به شرکت سهامی برق خراسان تبدیل می‌شود. در تاریخ بیست و یکم بهمن ماه ۱۳۱۷ بین هارطونیان، رئیس شرکت سهامی برق خراسان، و آقای کوزه‌کنانی و درودی شرکت خشکبار خراسان، قراردادی منعقد می‌شود تا ۵۰۰ تن کشمش به هامبورگ صادر و از این طریق مقداری ارز تهیه شده تا دستگاه‌های برق از آلمان خریداری شود.

عبدالجواد جعفر زاده از اول اردیبهشت ۱۳۱۸ طبق قراردادی با شرکت سهامی برق خراسان یک دستگاه موتور بلاکستون ۹۵ آمپر ۱۱۰ ولت را به شرکت برق با مبلغ ماهیانه ۱۵۰۰ ریال اجاره می‌دهد.

از اول مرداد ۱۳۱۶، شرکت سهامی برق مشهد، نرخ برق در تمام نقاط مشهد را به شرح ذیل اعلام کرده است:

طبق تشخیص کمتر کیلوواتی ساعتی سه ریال.

چراغ‌های عددی تا نصف شب به قرار ذیل:

- ۱۵ شمعی از قرار ۸ ریال؛
- ۲۵ شمعی از قرار ۱۲ ریال؛
- ۴۰ شمعی از قرار ۱۶ ریال؛
- ۵۰ شمعی از قرار ۱۸ ریال؛
- ۶۰ شمعی از قرار ۲۲ ریال؛
- ۷۵ شمعی از قرار ۲۷ ریال و
- ۱۰۰ شمعی از قرار ۳۶ ریال.

چارت سازمانی شرکت سهامی برق خراسان در سال ۱۳۱۶ تا ۱۳۱۸، بدین شرح بوده است:

۱. ملکان هارطونیان، مدیر عامل، با حقوق ماهانه ۳۰۰۰ ریال و ملک قاسم نیری، معاون مدیر عامل، با حقوق ماهانه ۱۲۰۰ ریال.
 ۲. اسماعیل ملک پور به عنوان مسئول دایره دبیرخانه با حقوق ماهانه ۷۰۰ ریال که دو نفر کارمند زن به نام‌های بانو کافی رضایی و فخرالزمان دخانیان با حقوق ماهانه ۱۵۰ ریال مشغول فعالیت بودند.
 ۳. دایره حسابداری با ۹ نفر حسابدار، کمک حسابدار، تحویلدار، کارپرداز و انباردار که علی اصغر عطائی، مسئول حسابداری، با حقوق ماهانه ۷۰۰ ریال.
 ۴. شعبه تحویلدار با ۵ نفر کارمند که جواد خسروی سر تحصیلدار، با حقوق ماهانه ۵۰۰ ریال خدمت می‌کرده است.
 ۵. دایره فنی با ۶۹ نفر پرسنل که معاون دایره فنی آقای ارشاپور هاروطیونیان، با حقوق ماهانه ۱۲۰۰ ریال. در دایره فنی کریکور سوچکف مکانیک خارجی ماهانه ۱۵۰۰ ریال حقوق دریافت می‌کرده است. در مجموع تعداد پرسنل شرکت سهامی برق خراسان تا سال ۱۳۱۸، ۸۸ نفر بوده‌اند.
- در سوم بهمن ماه ۱۳۱۸، شرکت سهامی و نساجی خسروی خراسان اکثریت سهام برق خراسان را خریداری نموده و آقای گلکانی، علی درودی و جلال محمدی، عضو هیئت تصفیه شرکت سهامی برق خراسان تعیین شده‌اند تا اموال شرکت سهامی برق را به شرکت نخ‌ریسی و نساجی خسروی خراسان منتقل نمایند. از این تاریخ، کارخانه نخ‌ریسی مسئول تأمین شهر مشهد می‌شود.
- عزت وهابزاده، در سال ۱۳۱۶، اولین مدیر عامل کارخانه نخ‌ریسی و نساجی خسروی خراسان می‌باشد. بعد از وی حسن احيائی، از تاریخ بیست و پنجم مهرماه ۱۳۱۷ به عنوان مدیر عامل کارخانه نخ‌ریسی انتخاب شده است و اکبر اسکوئی به عنوان معاون مدیر عامل. کفایی، فرخ و منجذب و سیروس احمدی از دیگر مدیر عاملان کارخانه تا انقلاب اسلامی می‌باشند.

فروشی برق به روس‌ها

مقارن حضور روس‌ها در مشهد، علاوه بر یگان‌های نظامی، سایر ادارات وابسته به آن هم تقاضای

برق نموده‌اند. بر این اساس درخواست برق روزانه برای استفاده از رادیو و کسب اخبار جنگ، همچنین کورتایف رئیس نمایندگی بازرگانی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران شعبه مشهد از منصور استاندار خراسان درخواست نموده است تا برق برای کارگاه خیاطی روس‌ها واقع در خیابان استانداری خانه کوزه کنانی داده شود. علاوه بر موارد ذکر شده، بیمارستان شوروی واقع در خیابان نادری برای استفاده از رادیولوژی در ۱۸ مهرماه ۱۳۲۵ درخواست افزایش ولتاژ برق نموده است.

در سال ۱۳۲۱ به خاطر افزایش برق مصرفی توسط ارتش شوروی و عدم جوابگویی کارخانه برق شرکت سهامی برق از آستان قدس رضوی درخواست می‌نماید تا کارخانه سنگبری از ساعت ۴ عصر از نیروی برق استفاده نماید.

از مهرماه ۱۳۲۰ قراردادی بین شرکت نخریسی و نساجی برق خراسان با ارتش شوروی در مشهد منعقد می‌شود که بر اساس این پیمان، برق مصرفی پادگان‌های روسی در مشهد تأمین شود. طبق این قرار داد هزینه هر کیلو وات برق سه ریال تعیین شده است.

متن پیمان بین شرکت نخریسی و نساجی و برق خسروی با ارتش شوروی پیرامون فروش:
برق

به تاریخ ۸ ماه اکتبر ۱۹۴۱ برابر ۱۳۲۰/۷/۱۶

رئیس کارخانه برق، آقای آرین پور - که ذیلاً فروشنده نامیده می‌شود - از یک طرف و نماینده ساخلو قشون سرخ در مشهد آقای ابلاسیوک یا.ک مباشر درجه اول - که ذیلاً مصرف کننده نامیده می‌شود - از طرف دیگر، پیمان حاضر را به شرح زیر تنظیم می‌نمایند:

۱. فروشنده برای احتیاجات ساخلو مشهد نیروی برق از قرار سه ریال هر کیلو وات ساعت می‌فروشد. میزان مصرف نیروی برق به طور تخمین در حدود ۴۰۰۰ کیلووات ساعت در ماه تعیین می‌شود. مبلغ این پیمان تقریباً ماهیانه ۱۲۰۰۰ ریال خواهد بود.

۲. میزان مصرف نیروی برق طبق تشخیص کنتور تعیین خواهد گردید.
تعیین مصرف نیروی برق هر ماه از طرف نمایندگان به عمل خواهد آمد؛ ضمناً صورت مجلس در دو نسخه با امضاء طرفین تنظیم خواهد گردید. در این صورت مصرف کننده حق دارد جریمه یا خسارات وارده را از وجه آبنومان کسر نماید.

۳. میزان مصرف نیروی برق که در ماده یک این پیمان ذکر شده است، ممکن است نسبت به احتیاجات حقیقی مصرف کننده تغییری در کمی و زیادی آن حاصل شود؛ البته در این صورت مصرف کننده هیچ گونه هزینه‌هایی متحمل نخواهد شد، فقط بهای نیروی مصرفی را از روی نرخ معینه می‌پردازد.

میزان نیروی برق احتیاجی در جایگاه ترانسفورماتور نایستی از ۲۵ کیلووات تجاوز نماید و سایر محل‌های مصرفی از ۵ کیلو وات.

در صورتی که بیش از حد معینه بالا نیروی برق مورد نیاز باشد، مصرف کننده موظف است قبلاً به فروشنده راجع به میزان نیروی برق اضافی که مورد لزوم خواهد بود و محل مصرف آن اطلاع دهد.

۴. مدت روشنایی جهت ساخلو از اول غروب الی طلوع آفتاب تعیین می‌شود.
 ۵. مصرف کننده وجه آبونمان نیروی برق مصرفی را پس از ارائه قبض رسید در ظرف هفت روز پرداخت می‌نماید.
- صورت مجلسی که نیروی برق مصرف را تعیین می‌نماید بایستی به قبض رسید فوق ضمیمه شود.
۶. فروشنده مکلف است خط سیم‌کشی الی جایگاه ترانسفورماتور را مرتب نگاه دارد و فوراً تعمیرات لازمه را برای رفع نواقصات به عمل آورد و همچنین جایگاه ترانسفورماتور را مرتب نگاه دارد، ضمناً مدتی که برای تعمیرات فوق مورد لزوم خواهد بود، از طرف نمایندگان طرفین تعیین خواهد گردید.
- اثاثیه الکتریکی مورد لزوم جهت تعمیرات خط از جایگاه ترانسفورماتور الی ساختمان محل مصرف، به عهده فروشنده می‌باشد.

ملاحظات

- در صورتی که نیروی برق در بین مدت معینه به واسط نامرتبی سیم‌کشی داخل ساختمان‌های ساخلو قطع و یا از حد معمول کم وات باشد، فروشنده هیچ گونه مسئولیتی عهده‌دار نخواهد شد.
۷. در صورتی که نیروی برق دیرتر از موقع معینه داده شود، فروشنده موظف است به مبلغ یک‌صد ریال برای هر ساعت تعطیلی، به مصرف‌کننده بپردازد.
 ۸. چنانچه نامنظمی در دادن نیروی برق در ساعات معینه به طور مکرر مشاهده شود، فروشنده سی درصد از مبلغ این پیمان را برای جبران خسارت به مصرف‌کننده می‌پردازد.
 ۹. تصفیه محاسبه فیمابین به طریق صورت حساب‌هایی که با ریال تنظیم خواهد شد، به عمل خواهد آمد.
- در صورتی که روشنایی به واسطه خرابی خط به علت حوادث غیر مترقبه قطع شود، فروشنده از پرداخت جریمه و یا خسارات محروم خواهد بود و همچنین مدتی که برای دادن نیروی برق از محل دیگر مورد لزوم خواهد بود، محسوب نخواهد شد.
۱۰. این پیمان پس از تصدیق و امضاء از طرف مقامات عالی اعتبار دارد و مدت آن شش ماه تعیین می‌شود.
 ۱۱. مصرف‌کننده حق دارد قبل از انقضاء مدت، این قرار داد را فسخ نماید؛ در این صورت بایستی ده روز پیش اطلاع دهد.
 ۱۲. کلیه اختلافاتی که برای طرفین در حدود شرایط این پیمان غیر قابل حل می‌باشد، به دادگاه دولت ایران در تهران برای حل موضوع واگذار خواهد شد.
- رجوعات به حکمیت ثالث طبق این پیمان، قذغن است.
- مهر شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان
- امضاء مسئول روسی

در واقع اولین اسناد مربوط به استفاده روس‌ها از برق مشهد، مربوط به شهریور ۱۳۲۰ مقارن با حضور آن‌ها در شهر مشهد می‌باشد. در این ماه میزان برق مصرفی روس‌ها ۶۷۲۵ کیلو وات ساعت با هزینه ۱۳۴۵۰/۶۰ ریال بوده است.

صورت میزان نیروی برق مصرفی واحدهای نیروهای شوروی از شهریور ۲۰ الی فروردین ۲۱

ماه‌ها	شماره قبض	وات	کیلووات ساعت	قیمت	مالیات	مبلغ کل (ریال)
شهریور ۱۳۲۰	۱۴۴۶	۳۰۰	۶۷۲۵	۱۳۴۵۰/۶۰	۶۷۲۵/۳۰	۲۰۱۷۵/۹۰
مهر	۱۴۳۶	۳۰۰	۷۰۶۷	۱۴۱۳۴/۶۰	۷۰۶۷/۳۰	۲۱۲۰۱/۹۰
آبان	۱۴۳۰	۳۰۰	۱۶۸۰۸	۳۳۶۱۶/۶۰	«««««»»»»»	۳۳۶۱۶/۹۰
آذر	۱۴۸۷	۳۰۰	۱۸۹۱۳	۳۷۸۲۶/۶۰	«««««»»»»»	۳۷۸۲۶/۹۰
دی	۱۵۱۷	۳۰۰	۱۳۰۴۸	۲۶۰۹۶/۶۰	«««««»»»»»	۲۶۰۹۶/۹۰
بهمن	۱۵۴۲	۳۰۰	۱۵۱۵۱	۳۰۳۰۲/۶۰	«««««»»»»»	۳۰۳۰۲/۹۰
اسفند	-----	---	-----	-----	---	---
فروردین ۱۳۲۱	۱۶۱۵	۳۰۰	۱۸۵۱۵	۲۷۷۷۲/۵۰	«««««»»»»»	۲۷۷۷۲/۹۰
جمع				۱۸۳۱۹۷/۱۰	۱۳۷۹۲/۳۰	۱۹۶۹۸۹/۴۰

یکی از موضوعات موجب اختلاف شرکت برق در زمینه فروش برق با روس‌ها، مسئله مالیات برق است. با دقت در متن قرارداد منعقد شده به تاریخ ۸ ماه اکتبر ۱۹۴۱، برابر ۱۳۲۰/۷/۱۶، موضوع مالیات ذکر نشده است، ولی اسناد و مدارک ذیل نشان می‌دهد این موضوع موجب مشکلاتی شده است که به آن پرداخته می‌شود.

نامه‌نگاری‌های شرکت برق به اداره دارایی، استانداری و وزارت کشور جهت اخذ مالیات از ارتش شوروی،

نشان می‌دهد در بدهی مالیات ارتش شوروی به شرکت برق در خرداد ماه، ۱۳۲۲ مقدار ۶۶۵۶ کیلو وات برق مصرف نموده و مالیات آن ۹۹۴/۲۵ ریال بوده است و تا پایان خرداد ۱۳۲۲ در مجموع ۱۹۰۱۲۰/۰۵ ریال بدهی مالیاتی ارتش شوروی به شرکت برق مشهد اعلام شده است.

صورت مالیات نیروی برق ارتش شوروی از شهریور ۱۳۲۰ تا اوایل سال ۱۳۲۴

برق مصرفی در روزهای	مالیات (ریال)
از شهریور ۱۳۲۱ لغایت اسفند ۲۰	۷۷۷۱۲/۳۰
از فروردین ۲۱ لغایت مهر ۱۳۲۱	۶۱۹۱۲/۵۰
از آبان ۲۱ لغایت اسفند ۲۱	۳۲۷۶۰/۰۰
در شش ماهه اول سال ۱۳۲۲	۳۴۷۹۷/۷۵
در شش ماهه دوم سال ۱۳۲۲	۴۸۶۳۸/۲۵
در شش ماهه اول سال ۱۳۲۳	۳۶۹۲۷/۷۵
در شش ماهه دوم سال ۱۳۲۳	۴۵۹۷۳/۵۰
در شش ماهه اول سال ۱۳۲۴	۳۱۴۸۵/۷۵

سند شماره ۱

امتناع ارتش شوروی از پرداخت مالیات برق مصرفی

۱۳۲۰/۹/۶

اداره دارایی مالی مشهد

بازگشت به نامه شماره ۴۹۷۹۹ مورخه ۱۳۲۰/۸/۲۹، موضوع اینکه وصول مالیات برق بر عهده این شرکت است؛ لزوماً اشعار می‌دارد به طوری که کراراً به آقای رفیعی معاون اداره دارایی تلفظاً اطلاع داده شده ارتش شوروی از پرداخت مالیات برق خوداری دارند. مسلّم این شرکت هم در مقابل مالیات دریافت نشده، نمی‌تواند مالیاتی به آن اداره بپردازد. خواهشمندیم چنانچه آن اداره راهی برای وصول مالیات برق دارند، مستقیماً اقدام فرمایند، در غیر این صورت این شرکت هیچ گونه راهی برای وصول مالیات جز قطع

نیروی برق ارتش سرخ، آن هم با دستور کتبی آن اداره ندارد و طبق دستور آن اداره از فرمانداری هم استعدا شد که در این خصوص مقرر فرمایند اقدام لازم به عمل آید.
شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان

سند شماره ۲

نامه استاندار به دارایی مشهد، مبنی بر عدم مزاحمت برای شرکت نخریسی

اداره دارایی مالی مشهد

با عطف به نامه شماره ۴۴۳۹-۱۳۲۰/۹/۶- شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان راجع به مالیات برق مورد مصرف نیروی شوروی، لزوماً اشعار می‌دارد چون نیروی شوروی در ایران از پرداخت هرگونه مالیات و من جمله مالیات برق خوداری دارند، لذا مطالبه مالیات این قسمت از شرکت نخریسی نمی‌تواند مورد داشته باشد. قدغن نمایید که برای دریافت مالیات برق نیروی شوروی مزاحم شرکت خسروی نشوند.

استاندار نهم

ارسال رونوشت به فرمانداری

سند شماره ۳

افزایش مشروط میزان برق دهی به ارتش شوروی

۱۳۲۰/۱۰/۷

استاندار نهم

در..... ماه ۱۳۲۰، نماینده ارتش شوروی با این شرکت مراجعه و تقاضای خرید نیروی برق برای مصرف روشنایی ارتش سرخ نمودند و بالنتیجه پیمانی در حدود ماهی ۴۰۰۰ کیلو وات برق با این شرکت منعقد نمودند. قریب ۲ ماه است که ارتش نام‌برده هر ماه در حدود ۱۶۰۰۰ کیلو وات برق مصرف می‌نمایند؛ البته بهای برق مصرفی مرتباً تا کنون پرداخته‌اند، ولی از آنجایی که این شرکت برق زیادی ندارد و هر مقدار اضافه از پیمان ارتش شوروی استفاده نماید، تحمیل به روشنایی شهر و تهیه فرآورده نخ و پارچه این شرکت می‌شود، استعدا داریم چنانچه مقتضی بدانید، به ارتش نام‌برده تذکر داده شود که طبق پیمان منعقد، نیروی برق از این شرکت بگیرند و چنانچه احتیاجات ارتش سرخ بیش از مقداری است که در پیمان ذکر شده، مجدداً با این شرکت مذاکره نمایند و در این صورت حاضر بشوند قسمتی از احتیاجات این کارخانه را از لحاظ اثاثیه و ماشین تأمین نمایند. این شرکت هم خواهد توانست در آتیه بدون اینکه تحمیلی به روشنایی شهر یا فرآورده کارخانه بشود، نیروی برق مصرفی آن‌ها را تأمین نماید، والا به روشنایی شهر لطمه وارد خواهد شد و قسمتی از شهر تاریک خواهد ماند.

شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان

سند شماره ۴

تحويل لوازم الکتریکی به لشکر شوروی

۱۳۲۰/۱۰/۲۲

شماره ۵۶۳۶

نمایندگی تجارتي دولت اتحاد جماهیر شوروی، مقیم مشهد
موضوع مصرفی اثاثیه الکتریکی مصرف شده در واحدهای لشکر شوروی
طبق گزارش شعبه برق این شرکت، مقداری لوازم برق به شرح زیر: سیم سفید، سیم سیاه، لامپ ۲۲۰ ولت،
لامپ ۴۰ ولت، لامپ ۵۰ وات، لامپ ۱۰۰ وات، لامپ ۰ عوات، لامپ ۴۵ وات، رولیک شماره ۱۲، رولیک شماره ۲۴،
پیچ رولیک، باطرون بارانی و معمولی.

برق مصرف قسمت‌های داخلی محل‌هایی که واحدهای لشکر شوروی سکنی دارند از تاریخ ۱۳۲۰/۶/۱۰
لغایت ۱۳۲۰/۸/۷ تحويل داده و به حساب شما ثبت گردیده است.

شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان

سند شماره ۵

مشهد ۱۳۲۰/۶/۲۲

شرکت نخریسی شعبه برق خسروی

متمنی است مقرر فرمایید یک نفر کارشناس برای نصب کنتور شماره ۵۴۷۸۲۱ متعلق به نمایندگی
بازرگانی شوروی مقیم مشهد در منزل کارمند این اداره، آقای زانمنسکی س. ی واقع در باغ خونی بفرستند.
وکیل نمایندگی بازرگانی دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران مقیم مشهد کپولادزه
تحت نامه شماره ۳۵۹۳- ۱۳۲۰/۸/۷ اقدام شده است.

سند شماره ۶

نمایندگی تجارتي جماهیر شوروی مقیم مشهد

موضوع: مطالبه ۷۰ ریال تفاوت بهای برق مصرفی مرداد ماه

به طوری که دایره تحصیلداری این شرکت گزارش می‌دهد، در ماه مرداد ۱۳۲۰، میزان برق مصرفی
محل آن نمایندگی طبق کنتور موجوده، ۱۷۱ کیلو وات (از شماره ۱۳۸۴۷ الی شماره ۴۰۱۸) بوده است که
بهای آن مبلغ شصت و هشتاد و چهار ریال می‌باشد. از آن جایی که اشتباهاً قبض مصرفی به مبلغ ششصد
و چهارده ریال صادر و وجه آن تأدیه شده است؛ بنابر این متمنی است مقرر فرمایید مبلغ هفتاد ریال تفاوت
را به تحصیلدار مربوطه پرداخت فرمایید که موجب مزید امتنان است.

شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان

سند شماره ۷

ریاست محترم

متمنی است دستور فرمایید مبلغ ۱۳۷۹۲/۳۰ ریال ارتش شوروی بابت تفاوت مالیات برق از قبض آبونمان مهرماه کسر گذاشته شده‌اند. دایره حسابداری هم از حساب تحصیلداری کسر نمایند.

حدادیان

آقای جمشیدی مبلغ مالیات ماه قبل ارتش چه میزان بوده است.

بابت مالیات شهریور ماه ۶۷۲۵/۳۰ ریال

بابت مالیات مهرماه ۷۰۶۷/۰۰ ریال

سند شماره ۸

عدم پرداخت مالیات برق مصرفی توسط ارتش سرخ

۱۳۲۱/۱/۲۳

استانداری نهم

به پیوست رونوشت شماره ۴۴۹۷۵ اداره کل مالیات‌های غیرمستقیم و پی نوشت ۱۹۵ مورخه ۱۳۲۱/۱/۲۰ اداره دارایی مالی مشهد برای استحضار خاطر مبارک تقدیم و چون وصول مالیات برق ارتش شوروی از عهده این شرکت خارج است و مکرر مطالبه شده و از پرداخت خوداری نموده‌اند، استدعا داریم چنانچه باید مالیات نام‌برده را مطالبه و وصول نموده، شرحی از طرف استانداری نهم به ارتش سرخ ابلاغ گردد که زودتر مالیات برق مصرفی را بپردازند که مسئولیتی در نتیجه تأخیر و یا عدم پرداخت، متوجه این شرکت نگردد. شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان

سند شماره ۹

نامه استاندار به وزارت کشور درباره عدم پرداخت مالیات توسط ارتش سرخ

وزارت کشور

۱۳۲۱/۱/۲۷

از موقعی که نیروی شوروی به مشهد وارد شده است، همواره از قوه برق استفاده نموده و پس از آنکه در نتیجه مذاکرات لازمه حاضر شدند، در این باب قراردادی با شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان منعقد و بهای برق مصرفی خود را پرداخت نمایند. فقط بهای اصلی برق را تقبل نموده و حاضر نشدند دیناری به عنوان مالیات بپردازند. از طرفی اداره دارایی نیز برحسب مقررات معموله از شرکت نخریسی مالیات برق مصرفی نیروی شوروی را مطالبه می‌نماید و این موضوع تا به حال تسویه نشده است. چون مسلم شده است که نیروی شوروی در اینجا حاضر به پرداخت مالیات برق نخواهد شد و مطالبه این وجه از شرکت نخریسی نیز صورتی نخواهد داشت، مقتضی است قدغن فرمائید این موضوع را در مرکز

با مقامات مربوطه حل نمایند و دستور داده شود که اداره دارایی از مطالبه مالیات این قسمت صرف نظر کند تا رفع محضور از شرکت بشود.

استاندار نهم

سند شماره ۱۰

تمدید قرار داد و مذاکره جهت وارد کردن تجهیزات از بندر پهلوی در قبال اخذ ۲۵ درصد تخفیف

۱۳۲۱/۲/۱۵

موضوع: مذاکره با مقامات شوروی برای عقد قرارداد برق

ریاست محترم کارخانه خسروی

به طوری که خاطر ریاست محترم مستحضر است، حسب دستور چند روز است برای تجدیدی پیمان برق (که فقط برای شش ماه منعقد و چندی است مدت آن منقضی شده است)، به مقامات لشکر شوروی مذاکرات به عمل آمده و همچنین برای اخذ توصیه از نمایندگی بازرگانی شوروی به منظور استخلاص ماشین آلات در بندر پهلوی و تهران گفتگو به عمل آمده و در نتیجه مذاکرات موافقت بدین قرار حاصل شده که مقامات لشکر شوروی در مقابل اخذ تخفیفی (۲۵ درصد) از نرخ برق فعلی اقدامات قطعی به توسط نمایندگی بازرگانی شوروی برای استخلاص اجناس فوق مبذول دارند؛ البته نتیجه قطعی هنگام عقد پیمان معلوم و به استحضار خاطر محترم می‌رساند.

رئیس دایره توزیع برق

سند شماره ۱۱

نامه وزیر دارایی به وزارت کشور درباره عدم پرداخت مالیات برق مصرفی توسط ارتش سرخ

وزارت کشور

به طوری که آگاهی دارید، مالیات برق لوازم با بهای آن بوده و تولید کننده و فروشنده مکلف است ضمن قبوض صادره مالیات را بدون تفکیک از بهاء منظور نموده، از مصرف کنندگان وصول و تحویل اداره دارایی محل نماید. برای بخشودگی مالیات برق مصرفی نیروی شوروی مجوزی در دست نیست؛ بنابراین شرکت سهامی نساجی و نخ‌ریسی و برق خسروی خراسان موظف است مالیات مقدار برقی را که نیروی شوروی به مصرف می‌رسانند، ضمن بهای آن وصول و تحویل اداره دارایی مشهد نماید. ضمن پیمان‌های متمم، پیمان اتحاد نیز پرداخت کلیه مالیات‌ها از طرف اتحاد جماهیر شوروی منظور نظر قرار داده شده، کما اینکه نسبت به مالیات برق مصرفی نیروی شوروی در قزوین نیز طبق نامه‌ای از طرف وزارت امور خارجه رسیده و رونوشت برای آگاهی آن وزارت پیوست ارسال می‌شود. از طرف سفارت شوروی دستور شایسته به مقامات مربوطه شوروی در قزوین صادر گردیده، بنابراین خواهشمند است به استناداری نهم آموزش فرمائید با مقامات شوروی در محل مذاکره و قرار پرداخت مالیات مقدار برق مصرفی را بدهند.

وزیر دارایی

۵۸۵۱-۱۳۲۱/۳/۱۰

سند شماره ۱۲

نامه پیشکار دارایی استان نهم به استاندار، پیرامون درخواست وصول مالیات برق مصرفی

ارتش شوروی

استانداری نهم

با ایفاد رونوشت نامه شماره ۵۸۵۱-۱۳۲۱/۳/۱۰ وزارت دارایی در باب مالیات برق مصرفی نیروی شوروی در مشهد متمنی است مقرر فرمائید با مقامات مربوطه مذاکره نمایند که مالیات برق مصرفی آنها در ضمن تأدیه بهاء، به کارخانه نخ‌ریسی و برق خسروی خراسان پرداخت گردد تا کارخانه هم ضمن مالیات برق سایر مصرف‌کنندگان در آخر هر ماه مالیات برق نیروی مصرفی شوروی را به این اداره بپردازند.

پیشکار دارایی استان نهم فرزد

۱۳۲۱/۳/۱۸

سند شماره ۱۳

اظهارات کنسولگری شوروی مبنی بر عدم پرداخت مالیات برق در هیچ یک از نقاط دنیا

وزارت کشور

در پاسخ نامه شماره ۸۱۰۱/۱۶۴۳۱-۱۳۲۱/۳/۲۳ راجع به پرداخت مالیات نیروی برق مصرفی پادگان شوروی در مشهد اشعار می‌دارد:

در این باب با سرکنسولگری شوروی در اینجا کراراً مذاکره و مکاتبه شده است و اینک رونوشت آخرین پاسخی که داده‌اند، جهت اطلاع به پیوست فرستاده می‌شود. به طوری که ملاحظه می‌فرمایند، بنا به اظهار سرکنسولگری نیروی شوروی در هیچ یک از نقاط مالیات برق نمی‌پردازند و در اینجا نیز حاضر نیستند چیزی پرداخت نمایند؛ بنابراین قدغن فرمائید موضوع را در تهران با سفارت شوروی مذاکره نمایند و هر تصمیمی که اتخاذ خواهد شد، به استناداری اعلام دارند تا تکلیف شرکت سهامی نخ‌ریسی و نساجی و برق خسروی معلوم گردد، زیرا اداره دارایی مرتباً مالیات برق را از شرکت مزبور مطالبه می‌نماید و شرکت دچار زحمت شده است.

استاندار استان نهم ۱۳۲۱/۶/۹

سند شماره ۱۴

عدم پرداخت مالیات توسط ارتش شوروی

وزارت امور خارجه

۱۳۲۱/۷/۸

پیرو نامه شماره ۴۷۳۸/۱۴۰۷۲ مورخه ۱۳۲۱/۴/۳۰ موضوع بهاء و مالیات نیروی برق مصرفی اماکن مسکونی ارتش شوروی اشعار می‌دارد:

به طوری که آقای استاندار استان نهم به وزارت کشور اطلاع می‌دهند، پس از مکاتبه و مذاکره مکرری که با سرقرنسولگری شوروی دایر به پرداخت بهاء و مالیات نیروی برق مصرفی نموده‌اند، بالاخره نتیجه مطلوبه حاصل نشده و مقامات مربوطه شوروی آن حوزه با اتکا اینکه نیروی شوروی در هیچ نقطه‌ای مالیات نمی‌پردازد، از پرداخت مالیات خوداری می‌نمایند. خواهشمند است به سفارت شوروی در این خصوص مذاکره و قرار پرداخت مذاکره و قرار پرداخت مالیات نیروی برق مصرفی را صادر و از نتیجه، این وزارتخانه را آگاه فرمائید.

وزیر دارایی

سند شماره ۱۵

استناد روس‌ها به تعدادی از مفاد قرارداد فیما بین ارتش شوروی و کارخانه نخریسی راجع به

فروش نیروی برق

ترجمه روسی به فارسی

ریاست کارخانه برق مشهد

طبق قرارداد ۸ اکتبر سال جاری ماده ۱۰ در موقع تصویب مقامات عالی دستور رسیده است که وجه آبونمان بابت برق مصرفی مالیاتی را کسر نمائیم و بهای برق را از قرار دو ریال هر کیلووات ساعتی کار سازی داریم بنابراین مطابق دو صورت حساب ارسالی شما مورخه ۱۹۴۱/۱۰/۱۱ و ۱۹۴۱/۱۱/۳ تسویه حساب به شرح زیرین خواهد بود.

۱- طبق صورت حساب مورخه ۱۹۴۱/۱۰/۱۱ برق مصرفی ۶۷۲۵/۳ کیلو وات ساعت می‌باشد.

۲- طبق صورت حساب مورخه ۱۹۴۱/۱۱/۳ برق مصرفی ۷۰۶۷ کیلو وات ساعت می‌باشد.

جمعاً مطابق دو صورت حساب فوق برق مصرفی ۱۳۷۹۲/۳ کیلو وات ساعت بوده از قرار دو ریال محسوب نموده. مبلغ ۲۷۵۸۴/۶۰ ریال طلب شما خواهد بود در تاریخ ۱۸ اکتبر سال جاری مبلغ ۲۰۱۷۵/۹۰ ریال به شما پرداخت شده است. برای تصفیه حساب مبلغ ۷۴۰۸/۷۰ لفاً تقدیم می‌گردد خواهشمند است بعد از این قبض رسید از قرار دو ریال برای هر کیلو وات ساعت صادر فرمائید.

مورخه ۱۹۴۱/۱۱/۷ مباشر درجه دو امضاء

«مشهد»
 (شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان)

تاریخ ۱۳۰۸ هـ ق / ۱۳ / شماره ثبت ۲۸ / نشانی تلگرافی (خسروی) / شماره ۸۰۰۱

اداره دارایی مشهد

پیرونامه شماره ۱۱۱۸ مورخه ۲۰ / ۸ / ۲۳ صورت نیروی برق مصرفی ارتش شوروی در مهر و با آن ۲۳ بان ذکر مقدار کیلووات و سهام و مالیات متعلق آن بشرح زیر تنظیم و تقدیم می‌گردد که مالیات مربوطه را خود آن اداره وصول نماید

اسامی هر سهام	رقم کیلووات	بیمه مالیات
سهام ۲۳	۱۱۳۹۴ /- کیلووات	۱۷۰۹۱ /- ریال
ایان -	۶۲۴۴ /-	۱۳۸۶۲ /-
آذر -	۹۹۱۶ /-	۷۴۳۷ /-
	۳۰۵۵۴ /- کیلووات	۴۵۸۳۱ /- ریال
		۸۵۴۵ /- ریال

شرکت سهامی نخریسی و نساجی و برق خسروی خراسان
 مدیر عامل / رئیس حسابداری
 نماینده / ناظم

ش

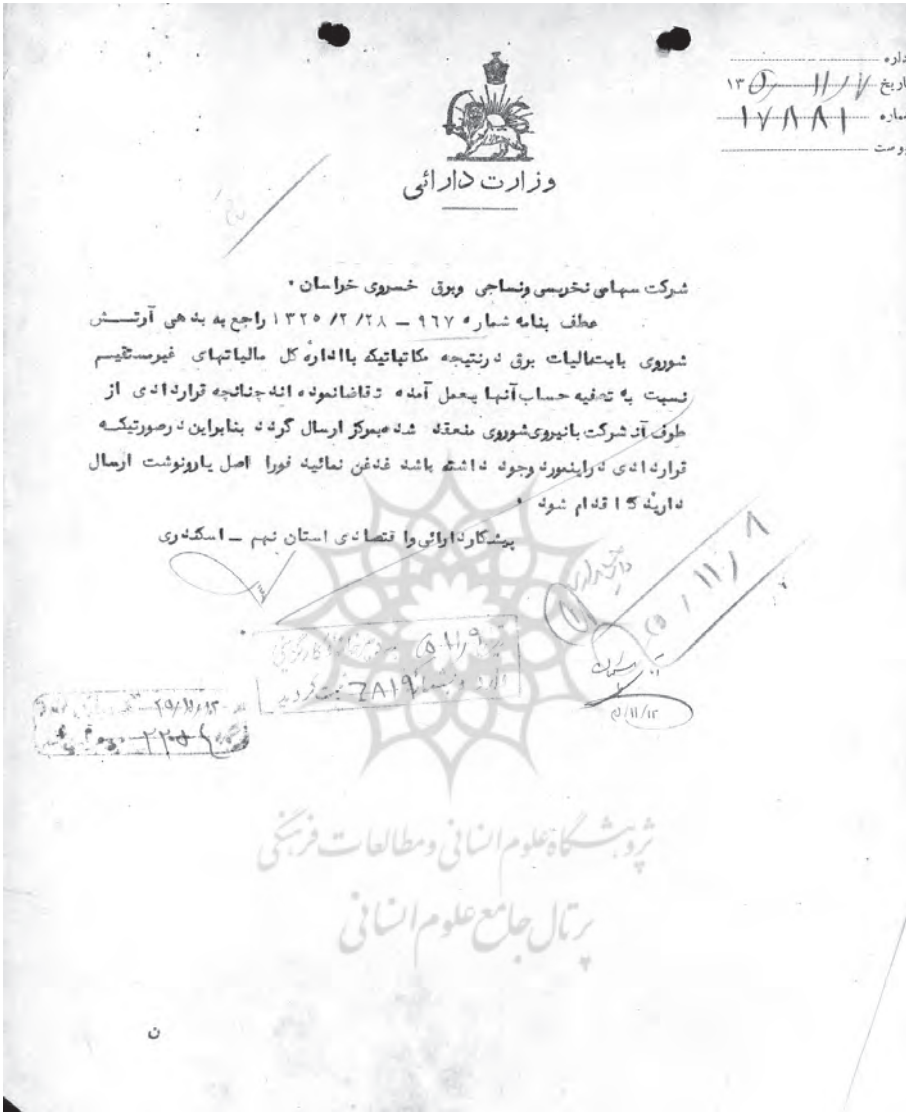
شپوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی

ل ۵۷

مراتبه لغت ملیون ریال تمام پرداخت شده

پیام بهارستان / ۲۵، ش ۱۹ / بهار ۱۳۹۲

سند شماره ۱

پیام بهارستان / ۲۵، ش ۱۹ / بهار ۱۳۹۲

Директору Машинной электростанции.

Согласно договора от 8 октября с.г.

пункт 10 и при утверждении

вышестоящей инстанцией нами

получено указание исключить из

стоимости электроэнерии сумму

налога и таким образом оплатить

воть за один киловаттас два рубля

Вследствие этого настоящим

производим переисчет по пред

звлекшим Вами двум счетам от

11 октября и 3 ноября сего года:

1. По счету от 11 октября потреблено

электроэнергии 6725,3 киловаттас.

2. По счету от 3 ноября потреблено

электроэнергии 7067 киловатт.

Всего по двум счетам потреблено

электроэнергии 13792,3 киловаттас

по два рубля за киловаттас Вам

причисляется 27584,6 рубля.

Уплатено Вами 18 октября с.г. 20175,9 рубля

Причислено к доплате 7408,7 рубля,

каковыи одновременно с сии препровожу

В дальнейшем счета прошу выисловать

из расчета два рубля за киловаттас.

Интендант 2 ранга

Саяит

27 ноября 1941 года

Полтинцев

فرجه نامه روسی بقاری

والت کارخانه برق مشهد

طبق قرارداد ۸ اکتبر سال جاری ماده ۱۰ درموضع مصوب

مقامات عالی مستقر شده است که ازوجه آيونتمان بابت

برق مصرفی مالیراجی را کسر نماید و بای برق را از قرارداد و بر

هر کیلووات ساعتی کاربازی را بر مبنای میان ماهی در صورت

حساب با مالی «ما موره» ۴۱/۱۰/۱۶ و ۴۱/۱۱/۱۶ دوره حساب

بفتح زیرین خواهد بود

۱) طبق صورتحساب موره ۴۱/۱۰/۱۱ برق مصرفی ۱۷۲۴/۳

کیلووات ساعت میباشد

۲) طبق صورتحساب موره ۴۱/۱۱/۱۳ برق مصرفی ۷۰۶۷ کیلووات

ساعت میباشد

جمعا مطابق دستور حساب فوق برق مصرفی ۱۳۷۹۲/۳ کیلووات

ساعت بوده از قرارداد برمال مصوب نموده مبلغ ۲۷۵۸۴/۶۰

ریال طلب شما خواهد بود در تاریخ ۱۸ اکتبر سال جاری مبلغ

۲۰۱۷۸/۶۰ ریال بنما پرداخت است برای تسویه حساب

مبلغ ۳۷۰۸۷۰ ریال لذا تقدیم میگردد خواهشمند است بصد از

این قبض رسیده از قرارداد و برمال برای هر کیلووات ساعت صادر

فرمایند - موره ۴۱/۱۱/۲۷

مباشه درجه ۲

انتها

Doisber.

گور. Междед 8 октября 1921 г.

پیامستان
رخ ماه اکتبر ۱۹۲۱ ابرابر ۷-۶-۲۰ مشهد

س. کاخانه برق آقای ابن پور که ذیل فرستند و نایند و میشود
 طرف و نایند و ساخلو قشون سرخ در مشهد آقای ابلا سیوک یا
 سرد رجه اول که ذیل مصرف کنند و نایند و میشود از طرف دیگر
 ان حاضره را بشرح زیر تنظیم مینمایند .

1. Поставщик отпущивает электроэнергию для Междедского гарнизона по цене три рубли за один киловаттчас.

2. Количество использованной электроэнергии определяется по показаниям счетчика. Определенные расходы электроэнергии производится ежемесячно представителями поставщика и потребителя в том составляет акт за свободными подписями в двух экземплярах.

فرستند و برای احتیاجات ساخلو مشهد نیروی برق از قرار سه ربال هر
 کیلووات ساعت میفرزند .
 میزان مصرف نیروی برق بطور تخمین در حد ود ۴۰۰۰ کیلووات ساعت
 در ماه تعیین میشود مبلغ این پیمان تقریباً ماهیانه ۱۲۰۰۰ ربال
 خواهد بود .
 میزان مصرف نیروی برق طبق تشخیص کمتر تعیین خواهد گردید .
 تعیین مصرف نیروی برق هر ماه از طرف نمایندگان بعمل خواهد آمد صفا
 صورت مجلس در دو نسخه با امضاء طرفین تنظیم خواهد گردید .
 مهدی اریان پسر

پیام بهارستان / د. ۲، ش. ۱۹ / بهار ۱۳۹۲

3. Количество потребленной электроэнергии, показанное в параграде первом договора, может быть изменено в сторону увеличения или уменьшения в зависимости от потребности потребителя, при чем потребитель никаких дополнительных расходов, кроме обычных платежей оплаты за единицу электроэнергии, не несет.

Потребляемая мощность в трансформаторе №4 для гарнизона не должна превышать мощности в двадцать пять квт., а в других пунктах потребления не более десяти квт.

При случае необходимости увеличить потребляемую мощность потребителя должны заблаговременно предупредить поставщика о выделении дополнительной мощности с указанием пункта потребления.

4. Время освещения для гарнизона определяется временем заката и восхода солнца.

5. Расчет за электроэнергию производится один раз в месяц в конце дневной смен со дня представления счета поставщиком. К счету должны быть приложены акты о количестве израсходованной электроэнергии.

6. Поставщик обязан содержать в порядке и производить необходимые ремонт и немедленные исправления аварийных повреждений до трансформатора

۱۲ میزان مصرف نیروی برق که در تابلو این پیمان ذکر شده است ممکن است نسبت به احتیاجات حقیقی مصرف کنند و تغییری در کمی و زیاد آن حاصل شود البته در این صورت مصرف کنند و هیچگونه هزینه‌هایی متحمل نخواهند شد فقط برای نیروی برق مصرفی را از روی نرخ معین میپردازند.

میزان نیروی برق احتیاجی در جایگاه ترانسفورما توریتهایستی ۲۰ کیلووات تجاوز نمایند و سایر مراحلهای مصرفی از ۱۰ کیلووات صورتیکه بیشتر از حد معین شده با نیروی برق مورد نیاز باشد مصرف - موظف است قبلا بفرستند مراجع میزان نیروی برق اضافی مورد لزوم خواهند بود و محل مصرف آن اطلاع ندهد.

مدت روشنایی جهت ساخنوار اول غروب الی طلوع آفتاب تعیین میشود.

مصرف کنند موجه این میزان نیروی برق مصرفی را پس از ارائه فیس رسید در ظرف هفت روز بعد اخطار مینمایند.

صورتجلسه که نیروی برق مصرف را تعیین مینمایند بایستی بقیه رسید فوق ضمیمه شود.

۱۶ فروشنده مکلف است خط سهمگنی الی جایگاه ترانسفورما توره را مرتب نگاه دارد و فوراً تعمیرات لازم را برای رفع نواقص بعمل آورد و همچنین جایگاه ترانسفورما توره را مرتب نگاه دارد ضمناً مدت نیکه برای تعمیرات فوق مورد لزوم خواهد بود از طرف نمایندگان طرفین تعیین خواهد کرد.

پیام بهارستان / ۲۵، ۲۰، ش ۱۹ / بهار ۱۳۹۲

и содержать в исправности трансформатор, при этом время эксплуатации для исправности повреждений определяется представителем сторон.

Внутреннее проведение каких-либо работ по трансформатору и содержанию в исправности системы сарнистана, кабели и т.д. материалы для исправления внутренних сетей не включаются до ввода в эксплуатацию представляется поставщиком.

Три условия:

1. В случае ввода в работу электроэнергии или поставлены повреждения в сети или объективного, в том числе неисправности внутренних сетей проводки помещения гарнизонной ответственности за эти работы поставщик не несет.

2. За недовольствующую подачу электроэнергии поставщик уплачивает потребителю штраф в размере 500 руб за каждый час неадекватной электроэнергией.

3. При повторной подаче электроэнергии в установленном или за час поставщик платит неустойку потребителю в размере 30% стоимости договора.

4. Расчет по санкциям между сторонами проводится путем взаимной отчетности в месяц, при этом потребителю предоставляется

3
 تعمیرات سیم کشی داخلی ساخلوهای جایگاه ترانسفورماتور
 و رسیدگی آن به جهت ساخلو خواهد بود .

انانیه الکتریکی مورد لزوم جهت تعمیرات خط از جایگاه ترانسفورماتور
 الی ساختمان محل مصرف به جهت فروشنده میباشد .

ملاحظات

در صورتیکه نیروی برق در زمین مدت معینه بواسطه نامرتبی سیم کشی داخلی
 ساختمانهای ساخلو قطع یا از حد معمول کم ولت باشد فروشنده هیچگونه
 مسئولیتی عهد و ن آن نخواهد شد .

7- در صورتیکه نیروی برق در زمین تا مدت معینه تا آن شود فروشنده موظف است
 مبلغ یکصد ریال تهرای هر ساعت تعطیلی مصرف کننده بپردازد .

8- چنانچه نامنظمی در مدت نیروی برق در ساعت معینه بطور مکرر مشاهده شود
 فروشنده هفت درصد از مبلغ این پیمان برای جبران خسارت مصرف کننده بپردازد .

9- تصدیه محاسبه قیما بین بعضی صورت حسابها اینکه باربال تنظیم خواهد شد
 بجز خواهد آمد .

10- در این صورت مصرف کننده حق دارد جریمه یا خسارت وارده را از وجه این پیمان
 کسر نماید .

پیام بهارستان / ۲۰۵، ش ۱۹ / بهار ۱۳۹۲

